

ljubezen do Slovanstva in slovanske umetnosti. To ljubezen zapazi bravec v celem Kvapilovem literarnem življenju, v njegovih prevedenih in izvirnih delih. Že kot dijak je pod psevdonimom prevel nekoliko poljskih spisov; kot dijak se je učil tudi hrvaškega, srbskega in slovenskega jezika ter iz njih prevajal. L. 1879. je šel v Pariz, kjer je občeval le s Poljaki. V Parizu je Kvapil končal izbrane prevode iz Krasiškega in se je vrnil v Prago kot zaveden in navdušen polonofil. Od tistega časa je zasledoval vse, kar je bilo značilnega za Poljake in za Čehe, poučeval je Poljake o Čehih in Čehe o Poljaki s kritičnimi in esayističnimi članki. Najprej je za Čehe prevel celega Krasiškega, Asnyka in potem podajal v čeških časopisih najboljše duševne proizvode Mickiewicza, Grabowskega, Konopnicke, Kraszewskega, Ujejskega itd. Tudi iz ruskih pesnikov je marsikaj prevel v češčino. A Kvapil ni samo prevajal, ampak je pisal tudi literarne študije in spomine, katere je objavil v raznih čeških listih in zbral dozdej v dveh knjigah: „Ženy a milenky slovanských básníků“ (1893) in „Životem k ideálu“ (1900). Knjiga „Ženy a milenky“ hoče v širših slojih vzbuditi zanimanje za usodo in proizvode slovečih slovanskih pesnikov. Izvirno je Kvapil izdal „Zpěvy knížecí“, „Zaváté stopy“, „Výstavní táčky“, „Když květy máky“. „Zpěvy knížecí“ opevajo v krasni moderni obliki junaške čine staroruskih junakov. Za tisk ima Kvapil pripravljeni dve knjigi: Antologijo poljske lirike in novo izvirno lirično zbirko. H koncu še omenjamo, da je Kvapil urejeval „Ruch“, „Hlas Národa“ in „Časopis Musea král. českého“. Kot tajnik muzeja ima velike zasluge, da slovanski gostje radi obiskujejo Prago in vzorno urejene muzejne zbirke. V vseh spisih Kvapilovih bodisi prevedenih bodisi izvirnih se kaže Kvapilovo slovansko srce in globoko versko čuvstvo.

Fr. Št.

J. J. Benešovský - Veselý. 21. febr. je v Pragi umrl po kratki bolezni zasluženi češki časnikar J. J. Benešovský - Veselý. Živel je 51 let in polnih 30 let je bil član uredništva „Národních Listů“. Rojen je bil v Pragi 22. maja l. 1854. Dopržil je nižjo realko in ker ni mogel nadaljevati študij, si je izvolil časnikarski poklic, da bi čimprej prišel do vsakdanjega kruha. Kot sedemnajstleten mladenič je že spisal povest in nekoliko verzov. Ko je bil star dvajset let, je bil že publicist. Benešovský - Veselý je bil vsestransko omikan mož, poznal je temeljito nekoliko jezikov in je veliko prevajal iz francoščine, angleščine in laščine. Izdal je tudi zbirko izvirnih povesti pod naslovom „Eva a jiné povídky“; cela vrsta drugih njegovih povesti je izšla v „Listku“ „Národních Listů“.

Ján Francisci-Rimavský. Slovaki so 9. marca pokopali enega izmed zadnjih sovrstnikov Ljudevita Štúra in obenem enega izmed prvih buditeljev slovaškega naroda; pokopali so moža neumorno delavnega v burnih in nevarnih dobah — Jana Francisci-Rimavskega. Francisci si je izvolil obe orožji, s katerima

se more zatiran narod osvoboditi tujega jarma: peró in meč, in oboje je spretno rabil v čast in slavo svojega naroda. Francisci je bil pisatelj, pesnik, časnikar, dostojanstvenik, organizator, učitelj mladine, načelnik vojaštva, ustanovitelj „Slovaške Matice“, nabiravec narodnih književnih zakladov, „ljubimec naroda“, voditelj deputacij in imeniten govornik. Rojen je bil 1. junija l. 1822. v Hnúšti v gemerskem okraju. Bil je sin revnih staršev, vzrastel je v revščini kakor vsi slavni slovaški možje. Študiral je v Oždanih, Levoči in Požunu. Zgodaj se je v njem vzbudila ljubezen do naroda, ki sta jo še bolj vnela njegova prijatelja Hurban in Škultéty. Zbok svojega narodnega mišljenja je Francisci moral veliko pretrpeti. L. 1845. je izdal l. zvezek zbirke „Slovaške povesti“. Izpočetka se je hotel posvetiti duhovniškemu poklicu, ali postal je jurist in l. 1846. je dovršil svoje študije. Leta 1848. se je začelo za Franciscija novo politično življenje; 15. maja istega leta se je udeležil slovaškega zborovanja v Liptovskem sv. Miklavžu in je odšel v svoj rojstni kraj, kjer so ga izvolili za načelnika novo ustanovljene narodne „garde“. Takrat so ga Slovaki imenovali „pekný Janko“ in dunajski listi so pisali „von dem schönsten Jüngling der Slowakei“. Ker po njegovem izgledu drugi načelniki narodnih gard niso hoteli poslati prostovoljcev proti Srbom k sv. Tomažu in proti Hrvatom pod Jelačičem, je bil Francisci dne 3. nov. obsojen k smrti na vislicah, ali dne 4. nov. je bila razsodba preklicana vsled poraza Madjarov pri Švehatu in ukaza Košutovega, in s svojimi tovariši je bil obsojen na tri leta ječe; ko je pa knez Windischgrätz dobil Pešto, je bil Francisci oproščen. L. 1860. je Francisci postal namestniški svetovavec v Budimu, l. 1864. je pa postal glavni načelnik liptovskega okraja, a po desetih mesecih je bil vsled omahljivosti madjarskega pravosodja upokojen, dasi bi bil mogel delovati še dolga leta. — Francisci je bil celo svoje življenje neumorno delaven. L. 1861. je ustanovil in uredoval slovaški politični list „Peštbudínské Vedomosti“; nadaljevanje tega lista so sedanje „Národnie Noviny“. Pomagal je ustanoviti „Slovaško Matico“, katera ga je izvolila za svojega častnega člana. Francisci je tudi mnogo pisal v prozi in verzih pod imenom Rimavsky. Njegove največje zasluge so te, da je stal vedno in povsod v prvih vrstah tistih, ki so se borili za pravice slovaškega jezika, in da je pri vsaki priložnosti visoko dvigal zastavo slovaških pravic. Za svoje zasluge je bil imenovan za častnega občana več slovaških mest in odlikovan z redom Franca Jožefa in z ruskim redom sv. Ane.

Fr. Št.

380

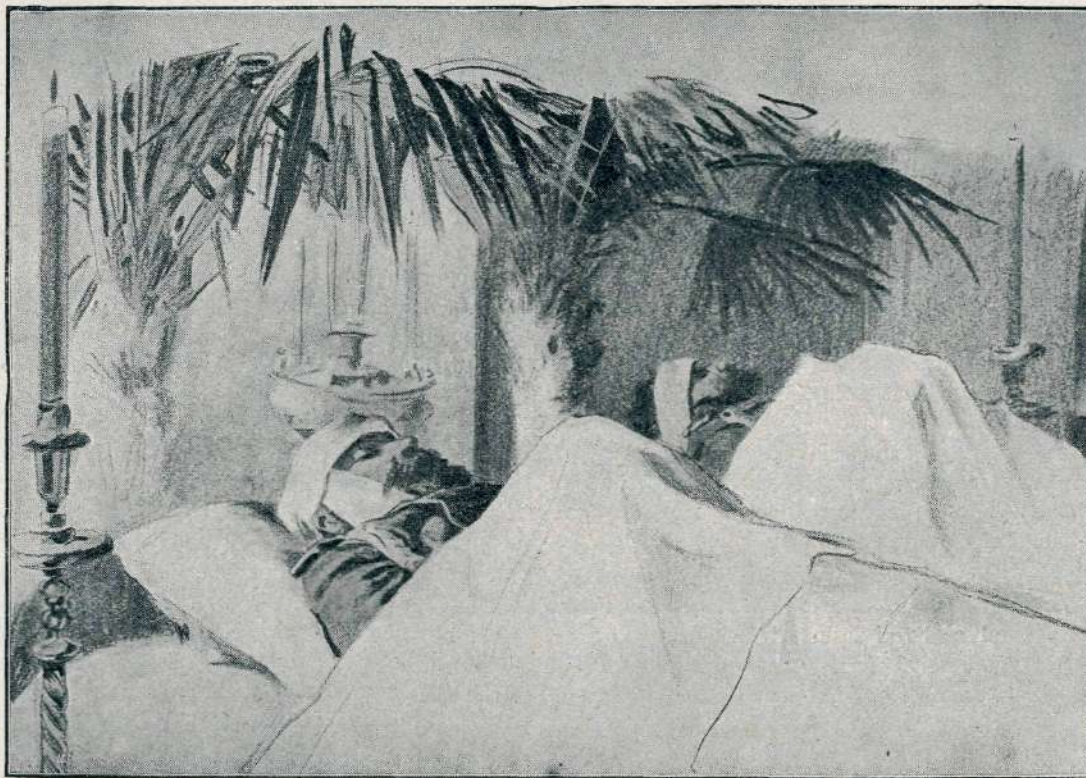
Mikławš Andricki. Lužiško-srbski duhovnik in pisatelj M. Andricki je bil prestavljen iz Budišina v Hajnice in zaradi tega je izstopil iz uredništva „Lužice“. Pri tej priliki je „Lužica“ prinesla njegov življenjepis s podobo; iz tega življenjepisa podajamo tu

nekoliko kratkih zanimivih podatkov o življenju in delovanju tega mladega in navdušenega lužiško-srbskega rodoljuba in pisatelja. — M. Andricki se je porodil 30. maja l. 1871. v Pančicah. V Pragi je dovršil gimnazijo in potem je študiral na nemški univerzi v Pragi bogoslovje. L. 1895. je bil v Budišinu posvečen za mašnika. Najprej je služboval kot kaplan v Ralbicah osem let. 15. oktobra l. 1903. se je preselil v Budišin, kjer je kaplanoval pri srbski cerkvi. 15. oktobra lanskega leta pa je bil prestavljen v Hajnice za župnega upravitelja. — Že v Pragi se je marljivo učil svojega materinskega jezika in razun tega se je z ljubeznijo pečal z drugimi slovanskimi jeziki in književnostmi. V Ralbicah je bil marljiv sourednik „Lužice“, katero je pravzaprav sam urejeval osem let. Ta

Nov lužiško-srbski list. V Spodnji Lužici izhaja nov list pod naslovom „Wosadnik, cerkvine powesći za Picańsku a Janšojsku wosadu“. Urednik novega lista je župnik Ręžo v Janšojcach. Mesečnik „Lužica“ končuje le-to poročilo z voščilom, ki ga tudi mi ponavljamo: Prejemy jemu (uredniku) z cyleje wutroby wjele zboża a mlodej nowinje rjany wuspěch a bohate rozšěrjenje mjez serbskim ludom“.



Henryk Wernic. 7. januarja je v Varšavi umrl v 76. letu zaslužni poljski vzgojitelj, H. Wernic, pisatelj temeljitih pedagoških del. Rojen je bil l. 1828. v Varšavi; izpočetka postane uradnik, l. 1851. učitelj poljskega jezika in zemljepisja. Od l. 1861.—1868. je



GENERAL KONDRATENKO IN STOTNIK NOMAJENKO NA MRTVAŠKEM ODRU
NA KIKVANSKI UTRDBI V PORT ARTURJU.

edini leposlovni list lužiških Srbov je krasil s podobami in ga je s svojimi lastnimi spisi tako povzdignil, da se zdaj „Lužica“ more po vsej pravici imenovati predstaviteljico lužiškega slovstva in lužiškega naroda. Pisateljsko peró Andrickega je zelo spretno, kajti on je rojen publicist. Njegov jezik je čist, njegov zlog eleganten. Želimo mlademu lužiškemu rodoljuba in pisatelju na novem mestu obilo sreče in tudi mi „wjeselimy so tohodla hižo do časa, zo budžemy často a husto widzeć we „Lužicy“ mjeno M. Andrickeho“.

na Angleškem in Nemškem študiral in obenem poučeval. V Draždanih je izgubil soprogo in vid; vrnil se je v domovino in se je posvetil edino le pisateljskemu delovanju. Cele dneve je preživel v svoji sobici, kjer je poslušal čitanje in narekoval pisarju svoje duševne proizvode. Do zadnjega trenutka je bil Wernic neumorno delaven v pedagoško-literarni stroki. Izdal je: „Przewodnik wychowania“, „Nauka o rzeczach“, „Wychowanie dziecka do lat sześciu“, „Pogadonki o życiu“, „Co i jak robią rzemieślnicy“ in dr. Razun tega je Wernic pisal v razne poljske časnike.